

TAAS PROBLEEMIDEST SÕNALIIGI MÄÄRAMISEL

RUDOLF KARELSON

Ülevaade. Kirjutises kõneldakse raskustest eesti keele sõnaliikide määramisel. Käsitluse aluse moodustavad “Eesti kirjakeele seletussõnaraamatu” koostamisel ja toimetamisel esile kerkinud probleemid.

Sõnaliikide piirid pole absoluutsed, vaid sageli üpris hajusad. Konkreetsetes kasutustes tuleb ette üleminekuid ühest sõnaliigist teise. Käesolevas kirjutises on neist kõne all substantiivi ja adjektiivi, adjektiivi ja adverbi, substantiivi ja adverbi, interjektsiooni ja adverbi ning interjektsiooni ja substantiivi vahepiiri küsimus.

Raskusi võib põhjustada mõnigi kord ka sõna ja sõnavormi vahekord. Siin on tegemist juhtudega, kus noomeni või verbi teatav vorm eristub semantiliselt oma paradigmast ning võib kujuneda nt adverbiks või kaassõnaks. Juttu on ka partsiipide üleminekust adjektiivideks. Pahatihti pole aga kaugeltki selge see piir, millest alates võime lugeda vastavat vormi uude sõnaliiki kuuluvaks.

Võtmesõnad: leksikoloogia, leksikograafia, sõnaliigid

1. Sissejuhatus

“Eesti kirjakeele seletussõnaraamatu” (EKSS) toimetajana on tulnud paljude aastate vältel kokku puutuda sõnaliikide piiride küsimustega. Üpris ki sageli on olnud raske otsusele jõuda, missugusesse sõnaliiki teatav sõna antud konkreetsetes kontekstis kuulub ja kuidas seda sõnaraamatus vormistada. Peab ka tõdema, et mõnel juhul on tulnud sõnapiiride ähmasuse tõttu sõnaraamatus meelevaldseltki otsustada: lihtsalt – teeme nii. Siia kuulub nt kahe eri sõnaliigi märgendi esitus teatavate sõnade puhul.

Sõnaliikide piiride küsimus on tegelikult ammune ja küllap vist igijätukvigi probleem. Olen juba varemaltki sõnaliikide vahekordade teemat käsitledes maininud, et keeles ei saa kõike kindlatesse kastidesse ära

lahterdada (vt Karelson 1977: 29–48). Paratamatult jäävad ebamäärased piirialad ja üleminekujud. Seda tingib juba keele pidev areng ise. Ka eesti keele grammatikas (EKG) kirjutatakse: “Sõnaliigid ei olegi üks-teisest jäigalt eristuvad, obligatoorsete tunnuseloenditega iseloomustata-vad klassid, vaid osaliselt kattuvad, hajusate piiridega rühmad.” (EKG I: 16) Ja üleminekuid, piiripealseid juhte tuleb ette kõikide sõnaliikide puhul. Täistähenduslike sõnade korral on see kuidagi arusaadav ja ootuspärane. Ent üleminekuid ja vahepealseid juhte esineb samuti mitteiseseisvate, mittetäistähenduslike sõnade puhul, olgu need siis kas või hüüdsõnad.

2. Sõnaliikide omavaheline vahekord

2.1. Substantiivi ja adjektiivi vahekord

Kõige rohkem ühest sõnaliigist teise üleminekuid tuleb ette ühenduses substantiivi ja adjektiiviga, seda nii nende omavahelistes suhetes kui ka seoses üksikvormide adverbistumisega.

On teada küllalt juhtumeid, kus substantiivid adjektiveeruvad. Olgu siin toodud näidetena sõnad *sõber*, *koer*, *jamps*, *torm*, *tola*, *selts*. See ilmneb kas või lausetes *Rein on mul hea sõber mees. Ta on koer poiss. See on jamps jutt. Ära ole nii torm ‘tormakas’! See mees on küll päris tola*. Kahes viimases rõhutab adjektiivsust eesendis olev mäarsõnaline laiend. Teiselt poolt on teada, et nimisõnad ei kompareeru, küll aga teevad seda adjektiivid. Kui niisiis oma põhiolemuselt nimisõnana käibiv sõna peaks ette tulema komparatiivsena või superlatiivsena, on see juba selgeks tõendiks tema üleminekust adjektiiviks. Vrd *Mõni sõbrem mees andis head nõu. Lastel on kahekesi seltsim mängida. Ühesugused tobud kõik, üks tolam kui teine*.

Mõneti keerukam on piiritõmbamine algselt adjektiivi ja sellest kujunenud või kujunemas oleva substantiivi vahel. Toodagu siin näidetena omadussõnad *tobe* ‘segane, vähese aruga, taipamatu’, *loll* ‘rumal, taipamatu’, *vaene* ‘varatu v vähese varaga’, *armas* ‘armastatud, kallis’. Üheks substantiivsuse kriteeriumiks saaks olla adjektiivse, harvemini muu täien-di olemasolu asjaomase sõna ees. Vrd *Olin suur loll, et sinu nõu kuulda ei võtnud. See tobe raiskab raha viina peale. Kõik küla vaesed tulid kokku. Jääge jumalaga, mu armsad!*

Ent mitte alati ei ole sõnaraamatutegijad sõandanud taolistelgi kordadel ühest otsust teha. Mõnikord on kasutusjuhuna ühe püstkriipsu taga sulgudes mainitud “substantiivselt” või “ka substantiivselt”. Mõned näited selle kohta. Nii esinevad sõna *pöörane* puhul ülemineva kasutusjuhuna laused *Kust sihuke pöörane on välja lastud?* ja *Igasuguste pöörastega ma küll asju ajada ei taha*, sõna *meeletu* juures aga *Mõned meeletud püüdsid laagrist põgeneda* ja *Sinusuguse meeletuga ei saa midagi mõistlikku ette võtta*. Nähtavasti ei ole siis nimisõnastumist veel sõandatud lõplikuks pidada ja käsitletud neid juhte n-ö elliptilistena, niisiis tõlgendatud järelikut: *sihuke pöörane* [inimene, mees], *mõned meeletud* [mehed], *sinusuguse meeletuga* [= meeletu inimesega] jne. Tekib paratamatult küsimus, kas keelelise ellipsi võimalust ikkagi arvestada? Siis saanuks seda teha eespool toodud näideteski – *see tobe* [inimene] *raiskab*; *kõik küla vaesed* [inimesed] *tulid* jne. Paraku ei ole selles osas toimetajatel alati olnud ühtseid seisukohti. EKG-s pole igatahes sõnaliikidest kõneldes ellipsit üldse mainitud. Olgu niisiis sõnaliikide määramisel ellipsiga lood, kuidas nad on, sõnaraamatutegijat ehk siiski aitab mõnikord see kriipsu taga toodud “substantiivselt” esitusprobleemist üle saada, eriti siis, kui materjali piiripealse juhu kohta on vähevõitu ja mis seejuures peatähtis: perifeeriakasutusele on ikkagi tähelepanu juhitud.

Teiselt poolt tuleb EKSS-is ette juhte, ehkki märksa harvemini, kus substantiivi puhul on püstkriipsu taga viidatud kasutusele “adjektiivselt”. Silma torkab see kas või sõna *toru* juures, kus kõnekeelse 5. tähenduse (‘rumal, taipamatu, saamatu inimene, loru’) all esineb: | (adjektiivselt), nt *Et inimene ka nii toru võib olla!* Määrsõnaline laiend *nii* viitab sulaselgelt adjektiivile. Samas on suurema ainestikuhulgaga *loru* puhul esitatud vastav kasutus omaette adjektiivse tähendusena; vrd *Loru mees*, *poiss*, *koer*. *Läheb iga päevaga lorumaks*. Väike ebakõla esitustes on, aga mis parata.

2.2. Adjektiivi ja adverbi vahekord, vaegadjektiivid

Kõigepealt omadussõnadest ja nendega samakujulistest määraadverbidest. Valdav osa on neist *tu-lõpulised*, nagu *koletu*, *päratu*, *otsatu*, *tohtu*, *arutu*, *määratu* jne. Vahetegemise kriteerium on siin üldiselt lihtne. Adjektiivina esinevad nad koos substantiiviga selle laiendina, nt *Koletu*

sõda, ebaõiglus. Karul on koletu jõud. Päratu hoonemürakas, veteväli. Arutu hulk rahvast. Unetule tundub öö otsatu. Adverbilise kasutuse korral esinevad vastavad sõnad adjektiivivi või adverbi laiendina, nt *Sinna on koletu pikk maa. Ennevanasti elanud otsatu rikas kuningas. Tööd on määratu palju. Päratu palju aastaid tagasi.* Analoogiliselt käibivad üldiselt ka *jõle, kole, jube, hirmus* ja mõned muud määra väljendavad sõnad; niisiis *Talle tehti jõledat ülekohut. Kole tuisk, kole kuumus. Teda valdas hirmus viha* (adjektiivivid), aga *Jõle tige, jõle ihne. Mul on jõle vähe aega. Jube vastik lugu* (adverbid). EKSS-is esitatakse kõnealused sõnad vastavalt kahe eraldi märksõnana.

Eri arvamusi on olnud liitsõnaliste sõnakujude osas, mille järelkomponendiks on *-karva, -laadi, -ohtu, -verd, -võitu, -värki, -värvi, -väärt* või veel mõni muu seda laadi osis. E. Vääri on neid omal ajal pidanud määrsõnadele lähedasteks sõnadeks (Vääri 1959: 72), A. Kask taas nimeetanud omadussõnalisteks adverbideks (Kask 1967: 93). Probleemi on põhjalikumalt analüüsinud V. Hallap, nimetades seesuguseid sõnu vaegkäändsõnadeks, mis on vormiliselt küll lähedased partitiivile, kuid tegelikult ei käändu (Hallap 1986: 201). EKG-s peetakse neid vaegomadussõnadeks, sest nad esinevad atribuudi funktsioonis ja vastavad küsimusele *missugune?* (EKG I: 21). Selliseid kasutusi on nt *Alles poisikeseohtu nooruk. Tööst kangevõitu selg. Valgetverd mees. Isevärki mõte. Tema naljad olid hoopis isevärki. Meri oli tinakarva.* Tegelikult on asi siiski mõneti keerulisem. Tuleb ette juhte, kus seesuguseid sõnu oleks õigem pidada adverbiks. Vrd *Napivõitu palk, teadmised* (omadussõnaline kasutus), aga *Andmeid oli napivõitu.* Adjektiivne on kasutus *Mart on alati natuke isevärki olnud*, aga adverbi poole kaldub *Ta nägu oli isevärki pinguli, otsekui kivistunud.* Siia võrdluseks ka EKG-st sõna *isemoodi* kohta käivad kasutused *Tema on üks isemoodi inimene* ja *Tema teeb kõik asjad isemoodi*, kus esimesel juhul peetakse kõnealust sõna käändumatuks omadussõnaks, teisel aga adverbiks (EKG I: 25). Niisiis üksühene lahendus nimetatud rühma puhul puudub.

Sellest lähtuvalt otsustatigi omal ajal esitada EKSS-is *-karva, -ohtu, -võitu* puhul kaks märgendit – nii adjektiivivi kui adverbi oma –, *-verd, -laadi, -sorti, -värki* järel anda üksnes *indekl adj, -moodi* järel aga *adv.* Hilisem toimetamise käik on osutanud, et sellest tüüpmallist pole võimalik alati kinni pidada ja selgelt mitmetähenduslike sõnade puhul on tulnud probleemi lahendada ka üksiksõnuti. Nii nt on *isevärki* esimesele tähen-

dusele lisatud *indekl adj*, teisele aga *adv*; sõna *teistmoodi* puhul on see kahes esimeses tähenduses adverbiks loetud, kolmandas aga indeklinaabliks adjektiiviks.

EKG-s esitatakse vaegadjektiivina ka *pagana* (poiss) (EKG I: 21). Tegelikult on olukord siingi keerulisem. Juba varasematel aastatel on kõne all olnud seesuguste sõnakujude, nagu *kuradi* (ka *kuradima*), *pagana* (ka *paganama*), *saatana*, *sindrima*, *kurjalooma*, *pärgli* jmt sõnaliigiline kuuluvus (Karelson 1977: 37–38). EKG-s mainitakse nüüd rühma adjektiivide ja adverbide piirimail olevaid sõnu, mis võivad ette tulla nii täiendina kui ka määrusena. Näidete hulgas esinevad *valmis*, *täis*, aga ka *paganama* (EKG I: 22). Viimase alusel võiks ehk mõista nii, et siia rühma arvatakse ka siis *kuradima*, *sindrima* ja teised sellesarnased sõnakujud. Aga kas ka *kuradi*, *pärgli*, *kurjalooma*, *sunniku* jne? Needki saavad esineda kahes funktsioonis. Tuleb tunnistada, et EKSS-is on püütud neid nende funktsioonist lähtuvalt esitada, kuid alati vist mitte kõige õnnestunumalt. Üldiselt antakse täiendi positsioonis ja substantiivi laienditeks olevad *kuradi*, *kuramuse*, *pagana*, *sunniku*, *pärgli* eraldi esiletõstetuna sõnade *kurat*, *kuramus*, *pagan*, *sunnik*, *pärgel* all, adjektiivi ja adverbilise laiendiks oleku korral aga adverbiks peetuna omaette märksõnadena. Viimasel juhul, s.o adverbina niisiis juhud, nagu *Ta on kuradi kaval. Ta oli ära kuradi kaua. Kuramuse halb ilm. Mängib kitarri kuramuse hästi. Pagana piinlik olukord. Jaam jääb siit pagana kaugemale. Meid aeti sunniku vara üles. Pärgli põnevaks hakkab siin nüüd minema*. Samamoodi adverbidena on esitatud ka *jumala* ja *issanda*, nt *Mees oli jumala kaine. Laulab jumala valesi. Elan selles majas issanda ihuüksi*. Sõnaliigiliselt paistab praegu aga vastuolulisena sõnakujude *kuradima*, *paganama*, *põrguma* esitus üksnes adverbidena. Näiteid on aga tegelikult toodud nii adjektiivi ja adverbilise laiendi kohta. Esimese juhu kohta tuuakse seesugused, nagu *Paganama täpne mees. Paganama palju aega on kaduma läinud. Kuradima igav töö. Tunnen ennast kuradima hästi, halvasti. Kott on põrguma raske*. Teise juhu kohta käivad kasutused, nagu *On see alles kuradima lugu. Kuradima õnn, et ma ohtu õigel ajal märkasin. Kõigil oli paganama hoog sees. Mis põrguma tükke sa, poiss, teed?* Kas viimati esitatud juhtudel on ikka tegemist adverbidega? Küllap oleks õigem olnud esitada nii, nagu on seda tehtud *sindrima* puhul, ja nimelt – 1. *adv: Sindrima suured maasikad. Sindrima vahvalt välja mõeldud*. 2. *indekl adj: Sindrima lugu. Millal need sindrima pirukad valmis saavad?*

2.3. Adjektiiv ja pärisnime vahet

Erisuguseid arvamusi ja tugevat mõttevahetust põhjustas omal ajal pärisnimedest, ka rahvaste nimedest jms lähtuvate väiketähealiste sõnakujude, nn käändumatute omadussõnade probleem. Sellised on nt *ungari* (keel, kirjandus), *indiaani* (keeled), *aaria* (rass), *katoliku* (usk), *anglikaani* (kirik) jpt. Ajakirjas Keel ja Kirjandus peeti selles osas maha kaks ägedat diskussiooni (1958 ja 1968/69), kus võitlus käis eeskätt liigse pärisnimedest lähtuvate sõnakujude väikese algustähega kirjutamise vastu. Sellega seoses kerkis ka küsimus, kas on õige neid pidada omadussõnadeks (Karelsen 1968: 290–293). Sedagi valdkonda on hiljem põhjalikumalt analüüsinud V. Hallap (1986: 199–200). Viimaste aastakümnetega on väikese algustähega kirjutamine siin oluliselt vähenenud. Säilinud on see keele- ja rahvanimetustes (*eesti keel, läti rahvas, paapua hõimud*), mõnedes uskude nimetustes (*buda, brahma, muhamedi usk, dominikaani munk, katoliku kirik*), taime- ja loomanimetustes (*jaapani seeder, rakvere raibe, koloraado mardikas, peipsi siig*) ja loomatõunimetustes (*tori hobune, jorkširi siga*) (Erelt 1999: 27). EKG-s loetakse neid täiendina talitlevateks vaegomadussõnadeks (EKG I: 21).

EKSS-is puudub kõnealustel sõnakujudel sõnaliigimärgend, seda nende vaidluste tulemusena. Esitatakse ainult käändumatuse märgend *indekl* ja osutatakse võimaluse korral, missugusest pärisnimest vm sõnast ta lähtub. Nt *karjala indekl* < Karjala, *jaapani indekl* < Jaapan, *jorkširi indekl* < Yorkshire, *buda indekl* < Buddha, *angoora indekl* < Angora (Ankara endine nimetus), *lapi indekl* < Lapi(maa), *anglosaksi indekl* < anglosaks. Aga *katoliku indekl* + seletus 'katoliiklaste', sest sõna tulenemist pole võimalik osutada. Tulenemise asendamist seletusega on peetud paremaks mõnelgi muul juhul, nt *türgi indekl* 'türklastele v Türgile omane, türklaste; türklaste loodud, türklastelt pärinev, türgipärane'.

2.4. Substantiivi ja adverbi vahet

Väga tülikaks on osutunud substantiivi ja adverbi vahet küsimuse lahendamine mõnede deminutiivsete *-ke(ne)*: *-kese* sõnade puhul. Mitmel seda tüüpi sõnal on peale selge nimisõnalise asja märkiva tähenduse veel ülekanne tähendus, kus viidatakse millegi võrdlemisi väiksele hulgale või määrale. Seesuguseid sõnu on nt *ivake(ne)*, *kübeke(ne)*, *terake(ne)*,

raasuke(ne), kriipsuke(ne), karvake(ne), pilguke(ne). Hulga või määra vähesus tuleb esile kas või lausetes *Läksime ivake maad või ivakese maad jala. Mis see kübeke suitsu teeb. Terake tsementi läheks veelgi vaja. Terake aega tagasi oli ta veel siin. Kas sul pole raasukestki halastust? Kraavipõhjas leidub veel karvake jääd. Kriipsuke puudus, et oleksin kukkunud. Mehed istusid pilgukeseks suitsu tegema*. On olemas aga terve rida samakujulisi sõnu, millel otsene asjatähendus sootuks puudub, säilib üksnes vähesusele viitamine. Toodagu siin näidetena kas või *raasike(ne), natuke(ne), tsipake(ne), sutike(ne), sutsuke(ne)*. Vrd *Tal on raasike raha kogutud. Vaikis, ootas raasike aega. Kaua me seda natukest maad ikka kõnnime. Ega mul sest natukesest kahju ole. Kaldus õigest suunast tsipakese kõrvale. Lisage supile tsipake soola. Kui ta vaid sutike-segi nalja mõistaks. Kallas kohvi peale sutsukesee koort*.

A. Villup on näinud *ke(ne)*-sõnades määramäärsõna (näidetena on temal toodud *ivake, natuke, kriipsuke, pilguke* ja mõned teised) (Villup 1969: 23). On päris ilmne, et adverbilisust *ke(ne)*-sõnade puhul esineb, seda eriti neil juhtudel, kui nad laiendavad adjektiivivi või adverbi. EKSS-is on *raasike(ne), natuke(ne), tsipake(ne), sutike(ne), sutsuke(ne)* esitatud paralleelselt substantiiviga koguni omaette adverbilise märksõnana. Ilustreerigu viimast sedalaadi kasutused, nagu *Vend oli õest raasike pikem. Vesi on suplemiseks natuke külm. Ruumid võinuksid tsipake suuremad olla. Jäin tsipake hiljaks. Olen sutike väsinud. Aega jääb sutike vähe. Astu sutsuke kõrvale. Natuke rohkem või vähem, ükskõik*. Siiski puudub EKSS-is ses suhtes esitusühtlus. Nii pole sõnu *ivake(ne), kübeke(ne), terake(ne), raasuke(ne), kriipsuke(ne), karvake(ne), pilguke(ne)* eraldi adverbiliste märksõnadena antud, vaid on substantiivi ülekantuma tähenduse juures märgitud ainult "ka adverbilähedaselt". Ilmselt on siin silmas peetud kasutusi, nagu *Ivake varem, hiljem. Püüa õppida ivake paremini! Mees muutus ivake(se) kainemaks. Täna töötati ivakene kauem. Ta oli minust kübeke pikem. Lähme kübeke(se) kaugemale! Ehk saaks terake(se) ettevaatlikumalt! Ta on raasuke edev. Räägi raasuke kõvemini. Otsustati karvakese sügavamalt künda. Pilguke hiljem oli plats tühi*. Mille poolest need erinevad eespool toodud adjektiivivi ja adverbiga seotud adverbidest? Esimesel tagasivaatepilgul tundub, et küllap võinuks samuti esitada kaks erinevat märksõna ja kõik oleks süsteemis olnud. Häda on aga selles, et siin esinevad genitiivsed vormid *ivakese, kübekese, terakese, karvakese* ei mahuks praeguse nominatiivikujulise adverbi alla. Pidada neid iseseis-

vateks genitiivikujulisteks adverbideks on ka vähetõenäone. (Märgitagu siiski, et EKSS-is on esitatud omaette adverbina *natukeseks*.) Ja niisiis peab vist parema puudumisel leppima sõnaraamatu praeguse lahendusega, ehkki probleem jääb püsima.

2.5. Interjektsiooni ja adverbivahekord

Eesti keeles on pikemat aega probleemiks olnud ka onomatopoeetiliste interjektsioonide ja *ti-* ~ *di-*-sufiksiliste adverbide vahekorra küsimus. Siia kuuluvad juhud, nagu *prants* ~ *prantsti*, *näuh* ~ *näuhti*, *köll* ~ *köldi* jne. Juba P. Palmeos märkis omal ajal, et mõnigi kord on raske öelda, kas tegemist on interjektsiooni või onomatopoeetilise adverbiga, ehkki ta ise näib kalduvat liitega sõnade puhul adverbipoole. Nähtavasti olevat tegemist mingi üleminekukategooriaga interjektsioonidelt adverbidele (Palmeos 1967: 51–53). P. Alvre on *ti-* ~ *di-*-sõnade osas aga üsnagi resoluutsel seisukohal, et tegemist on adverbidega (Alvre 1969: 535–537). Nende adverbilisust paistab toetavat ka EKG, kus adverbiletuse (*-ti*, *-di*) all mainitakse eraldi ka vastavaid onomatopoeetilis-deskriptiivsest tüvest lähtuvaid sõnu (*praksti*, *prõmdi*, *niuhti*, *viudi* jne) (EKG I: 604). Samas esineb üldjoonest kõrvalekaldumistki. Nii leiduvad samas interjektsiooni all sõnad *potsti* ja *natsti* (EKG I: 41). On see juhus?

Tegelikus tarvituses ei olegi liiteta ja liiteliste sõnade osas vahet. Mõlemad saavad esineda nii interjektsiooni kui ka adverbifunktsioonis ehk teisi sõnu – neid on võimalik tõlgendada nii interjektsiooniks kui adverbiks. Sellele on eesti kirjakeele kartoteegi materjalide alusel viidanud ka V. Põlma (vt Põlma 1975: 147–154). Sellepärast ongi EKSS-i toimetajad otsustanud minna vahepealset teed ja esitada vastavate märksõnade juures kaks sõnaliigimärgendit. Seejuures antakse liiteta sõnade puhul esikohal interjektsiooni-, liiteliste sõnade puhul adverbimärgend. Niisiis *prants* (interj adv) seletusega ‘annab edasi prantsatust’ ja näited: *Kukkus, viskus prants pikali. Lõi, laskis ukse prants kinni*. Omakorda *prantsti* (adv interj) seletusega ‘prantsatusega, prantsatades’: *Uks lendab, löödi prantsti kinni. Olin äkki prantsti pikali*. Analoogiliselt ka *prantsaki* (adv interj) ‘prantsti’: *Kukkusin, paiskusin prantsaki pikali*. Mõnikord võidakse kirjalikus kasutuses häädsõnalisust rõhutada veel hääümärgi lisamisega. Nõnda on ka praegu sõnaraamatus *raks* (interj adv) puhul

näited *Raks!* ja *pulk oli pooleks*. *Virutas rusikaga, raks!* Sõna *raksti* (adv interj) juures aga leiduvad näited *Lõi rusikaga raksti lauale*. *Auto põrkas raksti!* vastu puud. Sisuliselt muidugi hüüumärk siin midagi juurde ei anna.

2.6. Interjektsiooni ja substantiivi vahekord

P. Palmeos on oma hüüdsõnade käsitluses märkinud ka interjektsioonide üleminekut substantiivideks ning neist pärinevaid nimisõnu (Palmeos 1967: 50–51). Vastavat üleminekut on tulnud tõdeda ka EKSS-i koostajatel ja toimetajatel. Selgeks näiteks on siin kas või sõna *aitäh*. Vrd *Aitäh, kõht on täis*. *Aitäh meelde tuletamast* (interjektsioonid), aga *Selle eest sulle suur aitäh* või *Siin ainult aitähiga läbi ei saa* (substantiivid). Substantiivsusele osutavad siin täiendi olemasolu vastava sõna ees, aga samuti käänamine. EKSS-is otsustati algul jääda ühe märksõna juurde ja valiti vormistusvõimalusena *aitäh*, -i⁽²²⁾ *interj (s)*. Edasise toimetamistöö käigus ilmnes peagi, et seesugust märksõna juures kahe sõnaliigimärgendi andmist ja sulgudes käänamistüübigi lisamist ei saa õnnestunud lahenduseks pidada. Parem ja õigem oleks esitada kaks erinevat märksõna, nagu ongi tehtud juba *halloo* ja *hurraa* korral.

Eraldi tuleb veel mainida onomatopoeetiliste interjektsioonide substantiveerumist või nende kasutamist substantiivseina. Olen seda teemat käsitlenud ka Soome keeleteaduse päevaldel Turus 1993. a. Pean siin silmas kasutusi, nagu *raks* puhul *Murdis kepi raks katki* (interj või ka ?adv) ja *Kepp murdus raksuga* (subst). Samuti *klõmm*: *Lõi ukse kinni – klõmm!* (interj) ja *Lõi ukse klõmmuga kinni* (subst); *vurts*: *Lind läks vurts lendu* (interj või ka ?adv) ja *Kostis linnu lendutõusmise vurts* (subst).

Märksa ebakindlamaks tuleb pidada substantiveerumist juhtudel, nagu *Taevast kostis kurgede kurluu*. *Ärkasin kukkede kikerikii peale*. *Öökulli uhhuu tekitas kõheda tunde*. Kas tõlgendada neis häälitsemise edasiandmist veel hüüdsõnana või on tegemist juba substantiiviga? EKSS-is need kasutused puuduvad. Siiski on toimetaja usaldanud nimisõnana esitada kella tiksumist märkiva heli *tikk-takk* (*Vana kell mõõtis aega aeglaste tikk-takkidega*) ja kirikukellade löömist tähistava *piu-pau* (*Kell tornis lõi oma piu-paud*). Aga üks nimisõnaks pidamist toeta siin juba algvormist erinev käändekujugi!

2.7. Kaassõna ja adverbi vahekord

Paljud abisõnad saavad esineda nii adverbina kui kaassõnana. Nende omavahelises eristamises üldiselt erilisi raskusi ei teki, sest kaassõnad kuuluvad lauses täiendina nimisõna (või muu käändsõna) juurde, adverbid on aga adverbiaali funktsioonis.

Huvipakkuvad on siin ehk sõnaliikide seisukohalt *kaupa, haaval, viisi*. Põhiliselt on tegemist postpositsioonidega, nt *Sõi kild killu haaval. Edasi liiguti saja meetri haaval. Tasus laenu osade kaup. Päevade kaup ladistas sadada. Osteti koormate viisi*. Liitsõnana aga saavad neist adverbid, nt *kildhaaval, meeterhaaval, salgakaupa, viiekaupa, kilokaupa, koormaviisi*. ÕS 1999-s märgitakse küll ka võimalust *saja, tosina, paari, tüki kaup* = *saja-, tosina-, paari-, tükikaupa* jne. Sõnade *väel* ja *väele* puhul näeb ÕS 1999 põhitähendusena ette küll ainult kasutust postpositsioonina, nt *aluspesu väel* või *väele*, samuti *kleidi, särgi, vesti väel*. Praktiliselt kasutatakse neid aga enamasti ikka liitsõnaliselt, niisiis *kleidi-, särgi-, vesti-, pesuväel* ja siis on siingi tegemist adverbidega.

3. Sõna ja sõnavormi vahekord

Küllalt olulise koha sõnaliikide eristusprobleemis moodustab sõna ja sõnavormi vahekord. Sageli võib kerkida küsimus, kus on see piir, kust-peale võime väita, et teatav sõnavorm on väljunud paradigmast ja kuulub iseseisva sõnana juba teise sõnaliiki. Iseäranis ohtralt tuleb seesuguseid üleminekuid ja arenguid ette nimisõna pinnalt. Eeskätt on selleks sise- ja väliskohakäändevormid, mis võivad üle minna adverbideks, aga ka kaassõnadeks. Ja alati pole sugugi kerge otsustada, kas tegu on uue sisuga või on tegemist nimisõnale omase erilise käändetähendusega. Harvemini kerkib sõna ja sõnavormi vahekord sõnaliigilisuse seisukohalt esile verbivormide korral. Eeskätt on nendeks partitsiibid, ka mõnel juhul infinitiivid või muud vormid.

3.1. Nimisõnavormid

3.1.1. Nimisõna sisekohakäändes

Teame, et valdav osa kaassõnu lähtub nimisõnade käänevormidest. Mõnikord võib siin tekkida probleeme sõnaliigi määramisel. Kas on tegu veel nimisõna paradigma käändega või juba kaassõnaga, siin tuleb arvestada asjaomase vormi tähenduslikku külge. Uue, muutunud sisu korral on alust näha juba kaassõna või sellele üleminekut. Samuti tuleb silmas pidada sedagi, et kaassõnastunud vormi korral ei saa selle ette asetada omadussõnalist täiendit (vt ka Karelson 1972: 75–76). Ei ole kahtlust, et kaassõnadeks tuleb lugeda sisekohakäändelised *käes, kätte, käest; küüsis, küüsi, küüsis; jalus, jalgu, jalust; meelest, suhtes* lauseis *Seda raamatut minu käes ei ole. Selle tõve küüsisist pole pääsu. Põgenesid sõja, lahingute jalust. Ta on enda meelest väga tark. Toidu suhtes on ta nõudlik.*

Üldiselt on nii, et nõrgaastmelisest inessiivist erinevad tugevas astmes sõnakujud tuleb lugeda adverbideks. Sellest vormierinevusest lähtuvalt on *lukkus, lokkis, sompus, tükkis, pilves* ilma kahtluseta adverbid. Esimese nelja puhul toetab seda ka kirjalpilt. Samuti loetakse adverbideks vastavad illatiivid: niisiis ka *lukku (Pani ukse lukku), pilve (Ilm läks pilve), tükki (Suhkur on tükki sulanud), tompu (Padjasuled lähevad tompu)*. Ent ka nõrgaastmeline inessiiv võib väga sageli esineda adverbina. Nii juba *lukkus* korralgi esineb paralleelselt *lukus*; vrd *Uks, värav, kohver on lukus* ‘lukustatud olekus’. *Hoidis ukse lukus*, ka piltliku kasutusena *Kõrvad on lukus, ei kuule midagi*.

Kui kaugelt siin käänevormi adverbiks lugemisega minna, on omaette küsimus. EKSS-i koostamisel-toimetamisel on otsustatud igatahes ebaselged sõnavormi ja adverbipiirjuhud esitada koos üleminekuseisundile osutava märkusega muutuva sõna, s.o nimisõna juures. Tuleb aga tunnistada, et päris ühesugust esitusmalli pole õnnestunud luua. Nõnda öeldakse *kett* puhul “sisekohakäänetes osutab kellegi v. millegi kinnitamisele, kinniolekule v. sellest vabanemisele”. Ja näited: *Pani koera ketti. Koer on ketis. Laskis koera ketist lahti. Uks on ketis. Lehm, hobune on aasal ketis. Silla juures on mitu paati ketis*. Analoogiliselt on formuleeritud sõna *kõis* korral. Sõnaartiklis *haak* aga on öeldud lihtsalt “sisekohakäänetes olukorda tähistavana” ja toodud vastav näide *Uks, aken, värav on haagis*. Aga üks siingi ole juba mõneti adverbile lähenemisega tegemist. Sõnade *sõlm, umbsõlm, leht* ja mitme teisegi puhul pole probleemist

väljagi tehtud, ainult väljenditena esinevad ka näited *Kingapaelad olid umbsõlme läinud. Mets läheb lehte, on lehes, lehtes, lehis*. Viimase puhul esinev tugevaastmeline seisundivorm *lehtes* kipub *leht*-artiklis praegusel juhul isegi häirima.

Mõneti kindlamana tundub analoogiliste sisekohakäändeliste vormide postpositsioonilisus sõnade *kael* ja *selg* puhul. Muidugi mitte kõigis EKSS-is toodud näidetes, aga siiski küllalt usutavana kas või juhtudel *Kõik toimetused jäid minu kaela. Kohapidamise mured olid Eltsu kaelas. Püüab süüid oma seljast maha veeretada*. Neis on tähenduseks ilmselt 'peal, peale, pealt'. Märkusena siia juurde, et EKG-ski väidetakse, et vorme *kaela, kaelas, kaelast* võidavat pidada enam-vähem abisõnastunuks (EKG I: 38).

3.1.2. Nimisõna väliskohakäändes

Väliskohakäänete korral ei saa mööda minna juhtudest *marjul, marjule, marjult; seenel, seenele, seenelt; kalal, kalale, kalalt; heinal, heinale, heinalt; jahil, jahile, jahilt*, ka *sepal, sepale, sepalt* jts. A. Villup mainib oma adverbikäsitluses käändsõna vormistikust osaliselt irdunud teomäärust väljendavaid vorme, nagu *heinale, jahile, kalale, marjule* jne ja nimetab neid pooladverbideks (Villup 1969: 49). Tegemist on vastavate nimisõnade allatiividega, aga küllap on ta sedasama arvanud ka vastavate adessiivide ja ablatiivide kohta. EKSS-is on need kasutused jäetud nimisõna alla, kuid siiski enamasti osutatud teatavale adverbilaadsele joonele. Harvemini on piirdutud ka ainuüksi vastavasisulise näitega sõnaartikli näitestikus ning tarbe korral varustatud see veel lühikese lisaseletusega. Nii näiteks leiduvad *sepp*-artiklis väljendina *Sepale, sepile minema; sepal, sepil käima* 'mingit sepatööd teha laskmas käima'.

Harukorral võib kerkida sõnaliigi küsimus ka onomatopoeetilis-deskriptiivsete sõnade adessiivvormide puhul. Üldiselt on siin tegemist ikka nimisõnaga. Selliseid näiteid on kas või *Puud põlesid praginal. Vesi voolab vulinal. Vett tuli voolikust pahinal*. Nimisõnalisuse tõendiks on juba seegi asjaolu, et enamasti saab taolisel korral adessiivi asendada komitatiiviga – *põlesid praginaga, voolab vulinaga, tuli pahinaga*. Ka on sageli mõeldav täiend adessiivse vormi ees, nt *Puud põlesid ägedal praginal*. Adverbiks pidamine on õigustatud ainult erineva tähenduse

korral. Mainitagu siin EKSS-is adverbidena esitatud juhte, nagu *sorinal* ‘ohtrasti, intensiivselt; soravalt, ladusalt’, *kribinal* ‘kähku, kärmesti’, ka *kribinal-krabinal* ‘ruttu, kähku, kärmesti, kiirustades’.

Praeguste hinnangute kohaselt tuleb täiel määral postpositsioonideks lugeda *saatel* ja *arvel* lauseis *Asusin paari kaaslase saatel teele. Loodab teiste arvel elada ja toime tulla*; samuti ka *abil* ja *põhjal*, ehkki need on EKSS-is esitatud veel postpositsioonile lähedase vormina nimisõna all. Vrd *See on katsete abil kindlaks tehtud. Ütlen seda esialgsete muljete, enese kogemuste põhjal*. Aga kui kaugemale kaassõnaks arvamiseга ikkagi minna? Postpositsioonile lähedastena on antud ka *toel* ja *toetusel*, aga on nad ikka seda? Vrd *Võib linnapeaks saada oma erakonna toel. Haige ajab end arsti toetusel püsti. Lennuväe toetusel alustatakse rünnakut. Vähe-malt seesuguste näidete alusel seda päriselt ei söandaks väita. On ju siin täiesti mõeldavad omadussõnalise laiendiga kasutused Pääses edasi varakate vanemate kindlal toel. Haige ajab end arsti tugeval toetusel püsti*.

3.1.3. Kokkuvõtvalt nimisõnavormidest

Üldiselt tuleb aga käändevormide kaassõnastumise ja adverbistumise väitega olla väga ettevaatlik: mõneti küsitavaks tuleb näiteks arvata EKSS-is sõna *eesotsas* pidamist tagasõnaks lausetes *Ratsutas salga eesotsas* ja *Valitsuse eesotsas on peaminister*, aga samuti adverbiks lugemist juhul *Ilma temata eesotsas pole asjal õiget hoogu* (Soome “Nykysuomen sanakirjas” küll märgitakse samatähenduslike *etunenässä, etupäässä, eturinnassa* puhul kasutamist siiski nii postpositsioonina kui ka adverbina). EKSS-is ongi oldud näiteks sõna *tagajärg* adessiivi postpositsiooniks pidamisega pisut tagasihoidlikum. On öeldud ainult, et see võib esineda postpositsioonilaadselt ja toodud näiteid: *Linn hävis tulekahju tagajärjel. Põua tagajärjel ähvardab nälg*. Võib-olla on seesugunegi esitus veel liiast.

Kaassõna ja adverbi tuleb siiski näha mitmetes liitsõnastunud sõnaühendites. Toodagu siin selliste näidetena *käekõrval, käekõrvale, käekõrvalt* ja *seljataga, seljataha, seljatagant* (ÕS 1999-s esitatakse viimased küll paralleelselt ka lahkukirjutatuna). EKSS-is esinevad postpositsiooninäidete hulgas laused *Laps astub ema, isa käekõrval. Poisike ei jäänud kauaks minu käekõrvale. Koer pääses poisi käekõrvalt lahti. Maja müügiplaane peeti vanaisa seljataga. Seaduseelnõu seljataga seisab*

valitsev koalitsioon. Adverbiks on peetud antud sõnu juhtudel, nagu Vedas hobust ohelikkupidi käekõrval. Ema võttis lapsed käekõrvale. Kui ülikool seljataga, läksin tööle. Teda hurjutatakse nii näo ees kui seljataga. Raske töösuvi jäi seljataha. Ega nad avalikult, ikka seljatagant. Tuleb tunnistada, et mitmed seljataga, seljataha, seljatagant näited EKSS-is on siiski pisut ülepingutatud.

3.2. Verbivormid

3.2.1. Partitsiibid

Alati pole selge, kust kulgeb partitsiibi ja adjektiivipiir, teiste sõnadega – millal pidada partitsiipi juba adjektiiviks muutunuks. Ka võivad partitsiibid, eriti oleviku kesksõnad omadussõnade taoliselt käänduda, ent traditsiooni tõttu käsitletakse neid ikkagi verbivormidena. Vahetegemisel on oluline silmas pidada eelkõige vastavate vormide semantikat. Kui see on verbi omast küllalt erinev, võiks juba tegemist olla täieliku adjektiveerumisega ning on alust lugeda partitsiibikujulist vormi adjektiiviks. K. Kerge on oleviku kesksõna adjektiveerumise ühe tunnuseks rõhutanud eriti uue tähenduse metafoorsust (Kerge 1998: 19). Ent alati jääb oluline osa vastava verbi partitsiibivormidest verbi paradigmasse kuuluvaiks, ja neidki tuleb EKSS-is näidata. Toon näitena partitsiibivormi *valdav*. Keeleainestik osutab siin selgesti jagunemisele kahe sõnaliigi vahel. Traditsioonilise partitsiibina esineb see väljendeis *Suuri rahvahulki valdav liikumine* või *Paljusid keeli valdav õpetlane*. Adjektiiviks (täendus 'ülekaalus olev, ülekaalukas, suur') tuleb seda ilmselt pidada aga lauseis *Valdav osa maast on metsa all* või *Autori loomingus on valdaval kohal tänapäev*.

Semantilise erinevuse alusel on EKSS-i adjektiivina sisse võetud ka *kõlav* (pealegi kolmes erinevas tähenduses!), *tunduv*, *minev*, *maitsev*, *otsitav* (viimasel on küll veel substantiivne tähenduski) jmt. Siiski ei ole esitusviisis alati ühtlust. Nii on *kütkestav* märgendatud partitsiibina, kuid lisatud semikooloni järel juurde 'veetlev, võluv, vaimustav'. Ilmselt sisaldub siin juba adjektiivne kasutus, mis oleks tulnud üldise süsteemsuse mõttes eraldi tähendusena ära näidata.

Oleviku partitsiipide semantilisele adjektiveerumisele viitab ka nende kompareerumise võimalus (vt ka EKG I: 67). Niisiis tuleks sõnaliigi

määramisel sedagi asjaolu silmas pidada. Sellest aspektist lähtuvalt tekib praegu küsitavus sõnade *sobiv* ja *silmapaistev* esituse osas. Mõlemad on EKSS-is antud partitsiibimärgendiga. Näidete osas esinevad aga kompareerumise juhudki, nagu *Sobivaim aeg heina teha* ja *Ilmus aasta silmapaistvaim raamat*. Kas ei oleks õigem olnud näha mõlemas sõnas juba adjektiivivi? Pealegi kipuvad asjaomased tähenduseletusedki ('kohane, paslik, paras; sünnis, sobilik' ja 'esile küündiv, tähelepanuväärne') viitama selles suunas.

Partitsiipidel on kokkupuutepunkte ka substantiividega. Siin vahetegemine üldiselt siiski raskusi ei valmista. Substantiivid *karistatav*, *süüdistatav*, *otsitav*, *kahtlustatav*, aga ka *alluv* jts on oma spetsiaalse tähenduse alusel hõlpsasti eristatavad. Pealegi on *nud-* ~ *tud-*partitsiibist edasi arenenud *nu-* ~ *tu-*juhud juba vormiliselt erinevad.

3.2.2. Verb infinitiivis

Ka üksikud infinitiivide muuted võivad omandada uue tähenduse ning teise sõnaliiki üle minna. EKG-s on neist nimetatud kaassõnaks kujunenud *mata-*vorme *hoolimata* ja *vaatamata*, mis saavad esineda nii pre- kui postpositsioonina (EKG I: 38). Näiteid nende kohta EKSS-ist: *Hoolimata kõrgest east nägi ta hea välja. Hämarast valgusest hoolimata tundsin mehe ära. Paduvihmale vaatamata mindi teele. Vaatamata sellele, et puu on seest õõnes, pidas ta tormile vastu*. Kas kaassõnaks tunnistada ka *algama-*verbi gerundiivi *alates* kohatist sellesuunalist kasutust (*Ta töötab meil sügisest alates*), pole lõpuni selge. Silma on hakanud ka *teadma-*verbi *da-*infinitiivi *teada* seesugused kasutused, nagu *Minu teada elab ta Lasnamäel. Enese teada oli tal kõik korras*. Kas näha siin teatavat semantilist nihet postpositsiooni suunas? Praegu esinevad nad EKSS-is veel näidetena verbi all. Samas ei saa ära unustada asjaolu, et uute kaassõnade tulek keelde on pidevalt jätkuv protsess.

3.2.3. Verb imperatiivis

P. Palmeos on maininud interjektsioonide lähtumist verbivormidest, eeskätt imperatiivi ainsuse 2. pöördest (Palmeos 1967: 35). Eks selliseid ole näiteks *oot*, *vaat*, *seis*. Need on juba vormi poolestki erinevad ega tekita hüüdsõnadena kahtlust. Küll võib aga probleeme kerkida mõningate otsest imperatiivikujuliste vormide puhul. Nii on tulnud EKSS-is sõnaartiklis *vaatama* paratamatult tähelepanu juhtida imperatiivi 2. pöörde vormide adverbi- või interjektsioonilaadsele kasutamisele. Esile tuleb vastav olukord näiteks lausetes *No vaata, siis on kõik hästi. Vaata aga vaata, kui suur poiss juba! Vaata kus tükk – unustasin! Vaadake et te laua ära koristate!* jne. Samasugust adverbi- või interjektsioonilaadset kasutamist märgitakse ka *nägema*-verbi imperatiivi (aga ka indikatiivi) 2. pöörde vormi suhtes. Siia kuuluvad juhud *Näe, mida tema tahab! Tahab näe(d) kangesti kooli minna. Tema, näete, otsustas teisiti* jms. Eks siingi kajastu teataval määral juba sõnaliikide üleminekuprotsess ühest kategooriast teise.

Kokkuvõte

Käesolevas kirjutises on toodud esile ainult mõningaid olulisemaid sõnaliigi fikseerimisega seotud keerukusi ja raskusi. Probleeme selles valdkonnas aga sõnaraamatutoimetajal jätkub küllaga. Oluliselt võiks siin nende lahendamisel kaasa aidata sõnaliike puudutava valdkonna edasine teoreetiline süvauurimine.

Kirjandus

- Alvre, Paul 1969. Ka hüüdsõnad vajavad normeerimist. – Keel ja Kirjandus 9, 535–537.
- EKG I = Erelt, Mati & Kasik, Reet & Metslang, Helle & Rajandi, Henno & Ross, Kristiina & Saari, Henn & Tael, Kaja & Vare, Silvi 1995. Eesti keele grammatika I. Eesti Teaduste Akadeemia Eesti Keele Instituut. Tallinn.
- EKSS = Eesti kirjakeele seletussõnaraamat I– (1–24). 1988–[2004]. Eesti Keele Instituut. Tallinn.
- Erelt, Tiiu 1999. Eesti ortograafia. Kolmas, täiendatud trükk. Eesti Keele Sihtasutus.

- Hallap, Valmen 1986. Omastava käände, vaegkäändsõnade ja mäarsõnade vahekorra-
– Keel ja Kirjandus 4, 199–208.
- Karelson, Rudolf 1968. Kas jälle käändumatu omadussõna? – Keel ja Kirjandus 5, 290–
293.
- Karelson, Rudolf 1972. Märkmeid kaassõna piirimailt. – Emakeele Seltsi aastaraamat
18 (1972). Tallinn, 76–83.
- Karelson, Rudolf 1977. Eesti keele seletussõnaraamat ja grammatikaprobleemid. –
Emakeele Seltsi aastaraamat 22 (1976). Tallinn, 29–50.
- Kask, Arnold 1967. Eesti keele grammatika III, 1.vihik. Tartu.
- Kerge, Krista 1998. Vormimoodustus, sõnamoodustus ja leksikon. Oleviku kesksõna
võrdluse all. Tallinna Pedagoogikaülikool.
- Palmeos, Paula 1967. Eesti keele grammatika II. Teine vihik. Sidesõna ja hüüdsõna.
Tartu Riiklik Ülikool. Tartu.
- Põlma, Valve 1975. Interjektsioon või adverb? – Keel ja Kirjandus 3, 147–154.
- Villup, Astrid 1969. Adverb eesti keeles. Õppematerjal. Tallinn.
- Vääri, Eduard 1959. Mõnede sõnaliikide piirist ja funktsiooni muutumisest lauses. –
Emakeele Seltsi aastaraamat IV (1958). Tallinn, 70–76.
- ÕS 1999 = Eesti keele sõnaraamat ÕS 1999. Toim Tiiu Erelt, koost Tiina Leemets, Sirje
Mäearu, Maire Raadik ja Tiiu Erelt. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Once again about the problems in word class determination

RUDOLF KARELSON

Word classes have no absolutely distinct established limits. In practical usage it is possible for the words to transcend from one word class to another.

There are especially many transitions in Estonian in case of substantive and adjective. Substantives can adjectivize and adjectives in their turn substantivize. At the same time the intermediate boundaries between the adjective and adverb, also the substantive and the adverb are not always uniquely determined. There are difficulties in the differentiation of onomatopoeic interjections and some adverbs.

On the other hand the relations between the word and word form can sometimes be rather vague. Some word forms can be semantically separated from the paradigm of a nomen or a verb and formed into an independent adverb, pre- and postpositions and in some cases also to a conjunction or exclamation.

The whole respective set of problems is presented on the basis of ample specific language material, obtained in the course of composing and editing the "Explanatory dictionary of written Estonian". At the same time also probable differentiation criteria have been presented.

Unfortunately final limits can not be drawn, after all. The author refers repeatedly to cases when for example the noun approaches the adverb, but in a dictionary it has still been left under the substantive entry for the new word class still lacks in sufficient ground. It happens in particular in case of word forms.

At the same time the dissertation presents the cases where the required uniform system and the most purposeful solution have not yet been achieved in the presentation of analogous cases in "The expository dictionary of written Estonian". Also this shows clearly the need for further research in solving the issues of Estonian word classes.

RUDOLF KARELSON (1929) lõpetas Tartu Ülikooli eesti filoloogina 1954. aastal, filoloogiakandidaat aastast 1959. Töötab alates 1961. aastast Eesti Keele Instituudi leksikoloogiasektoris, praegu vanemteadur. "Eesti kirjakeele seletussõnaraamatu" peatoimetajaid. Uurinud läänemeresoome keelte side-, kaas- ja määrsõnu ning kirjutanud ühenduses kirjakeele seletussõnaraamatuga sõnaliigiprobleemidest.